

פנינים יקרים אמרות טהורות והדרכות ישרות שנשמעו מפי מזן רבינו ראש הישיבה שליט"א

בנישאות מזן רבינו ראש הישיבה שליט"א

פרשת אמור רעוא דרעון

פרשת בה"ב תשפ"ו
גליון כ"ז

להזהיר גדולים על הקטנים

שהיכן שנמצא מחשבתו (-היינו על מה שהוא חושב), אזי הוא באמת נמצא שם, וכיון שיהיה נמצא מכח מחשבתו בזמנים ההם, יתעורר נפשו לעבוד את הקב"ה במוחין דגדלות.

הכנה דרבה לקראת יום חג השבועות

והנה זאת פשוט שכדי שהאדם יזכה להזהיר שיהיו הזמנים הגדולים על הזמנים הקטנים, נדרש ממנו הכנה דרבה לפני בוא יום הגדול, או לפני קיום המצוה אשר רוצה שיהיה עליו לכל הזמנים, ועל של עתה באתי; הנה אנו עומדים בעת ההכנה לקראת יום טוב שבועות, אשר ההכנה ליום טוב זו מן התורה היא כמו שנאמר וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' עד ממחרת השביעית תספרו חמישים יום. ומיניה ילפינן שורש ומקור לכל המצוות וכן החוב המוטל על כל אחד ואחד להכין את עצמינו מועדים חגים וזמנים אחרים שמן הראוי לעשות ההכנה אליהם.

ביאור מה שצוותה התורה להכין את עצמו ליום טוב שבועות

ביאור ההכנה ליום גדול זה, אפשר לבאר על פי מה דאיתא בספ"ה ק חסד לאברהם (מעין שני עין הקורא, נהר נו) וז"ל ובכל שנה ושנה שלוש יום קודם פסח הקב"ה עשה לישראל משא פנים ברוב חסדיו, ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה מעט מעט שיעור חלק א' משלושים בכל לילה וכו', עכ"ל, נמצא כאשר קרב יום טוב האשון של פסח אשר מבואר בספרי הקבלה (שער הכונות ענין הפסח דרוש א) לדיל פסח הוא בבחינת יום, ולכן גומרין בו את ההלל, וכן אנו אומרים בפייט אשר הוא לא יום ולא לילה, ונראה על פי הנ"ל כי הכונה בזה על פי הידוע כי החטא הוא בבחינת לילה (ע"פ מה דאיתא בגמרא פסחים דף ב: העולם הזה שהוא דומה ללילה), ומאחר דאיתא כי שלוש יום לפני הפסח נטהרו בני ישראל במשא פנים מאת הקב"ה ויצאו מכל

למרום, כמו שכתב הרמ"ק (בספרו אור יקר, תיקו"ז כרך ב שער ד סי' ח) וז"ל נהגו ישראל בסוד תפלתן ניגון תנועות, שאותם התנועות ינהגו התפילה, והם טעמים מנהיגים, כמקום טעמים להנהיג, כדי להפריח תפלתנו להעלותה למעלה, עכ"ל, נמצא כי נוסח זה הוא מיסודי הדברים שיש בימי הרחמים והסליחות, והנה איתא במדרש (דב"ר פ"ב יד) א"ר יוחנן כשמתכנסין מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא לומר אימתי ר"ה ואימתי יום הכפורים הקדוש ברוך הוא אומר להם לי מה אתם שואלים אני ואתם נלך אצל בית דין של מטה, ע"כ, הרי שבענין ימים הנוראים מתפרש לן שבית דין למעלה בודקין מה אומרים בני ישראל, וכיון שהאדם אומר את נוסח ימים הנוראים, באים מלאכי השרת לפני הקב"ה דהנה שמעו מבית דין של מטה את ניגון נוסח ימים הנוראים (ענין עוד בספ"ה ק אהב ישראל פרשת עקב, את כח הצדיקים כשאומרים נוסח התפילה וניגונם), ומלך במשפט יעמיד ארץ ויש לדון את עם בני ישראל, נמצא כי האדם באמירתו את ניגון הנוסח עורר מדת הדין על בני ישראל.

אמנם שמעתי בזה מאזמו"ר זיע"א כי אם הסיבה שאומר באחד מימות השנה את ניגון הנוסח הוא כדי לעורר עצמו, שפיר יאמרנו ואין לו למיחש שמא יעורר דין בזה, אלא אדרבה מעורר רחמים בזה, שהרי לצורך חיזוק בעבודת ד' עשה זאת, וענין זה יש גם לרמוז ביסוד הנ"ל להזהיר שיהיו הזמנים הגדולים על הקטנים, והוראה זו הוא גם לאנשים שאינם בדרגה גבוהה זו שיוכלו לקשר עצמם בעת הזמן הגדול והנשגב, באופן אשר ישפיע 'ממילא' גם לזמנים האחרים שיוכל לעבוד את ד' ביתר שאת, מכל מקום יכולים ליקח צעה זו, שיממה בנפשו איך שהוא עומד עתה בזמנים הגדולים (על ידי תנועה של הנוסח או כל דבר אחר), ואיתא משמיה דהבעש"ט הק' (בעש"ט ע"ה) פרשת נח אות נו, צוואת הריב"ש דף ה', תולדות יעקב יוסף חיי שרה, דגל מחנה אפרים בראשית, ובעוד הרבה ספ"ה ק מתלמידי הבעש"ט הק' במקום שמחשבתו של אדם שם הוא כולו, וביאור הדבר כי בכח מחשבת האדם,

אמר על הכהנים (כא א). פירש רש"י וז"ל אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים, עכ"ל (ומקורו בגמרא יבמות דף קיד), ובפשטות הכונה בזה לכהנים אשר הם גדולים בשנים, שיהיו את הקטנים מהם לשמור את דרך ד', ולצוות ולהזהיר אותם באותם הדברים שנצטוו לשמור מחמת קדושת כהונתם. ובספ"ה ק נועם אלימלך (בפרשתו) וספ"ה ק עבודת ישראל (ליום ב' דפסח) ביארו לרמוז בזה על פי הידוע אשר יש לכל אחד ואחד זמנים אשר בו הוא במצב של מוחין דגדלות, ולבכו בוער בשלהבת אש קודש להתדבק ליוצרו ולעשות רצון קונו, ויש זמנים אשר בהם נמצא במצב של מוחין דקטנות, וצריך להתייגע ביגיעות הגוף והנפש להתחזק בתפילה ולכוון בה, לאכול לשם ד', וללמוד בכל עת, כאשר כל אחד מרגיש ורואה בעצמו כי בעת כל נדרי הכוונה בתפילה באה מאליה, ובמשך השנה צריך לעבוד קשה לזכות לכוון כראוי בעת התפילה, וכן הוא בין אדם לחברו אשר בערב יום הכיפורים אינו פוגע ח"ו בשום אדם, ובאמצע השנה מתנוצץ בלבו קנאה נטירה ונקמה לחבריו, וכן בעשיית דברים גשמיים אינו דומה אכילת כזית מצה בליל הסדר, ובעת יושבו בסעודה המפסקת, לאכילתו בזמנים אחרים, וכן הלאה בכל דבר וענין שיש לאדם במשך היום בענין עבודת השי"ת. לכן אמרה תורה שיראה שיקשר עצמו בעת שיש לו גדולת המוחין, כדי שיהיה להזהיר מלשון זוהר ואור, גדולים הימים שהיה במוחין דגדלות, יהיו ויאירו על הקטנים לימים וזמנים שנמצא בהם במוחין דקטנות.

אפשרות נוספת להזהיר משמנים הגדולים על הקטנים

לא זו בלבד אלא אף מה דאיתא משמיה דצדיקיא שלא לומר במשך השנה את נוסח ימים הנוראים, וטעמם מפני שנוסח זה קדוש הוא מאוד כדאיתא בספ"ה ק תולדות יעקב יוסף (כי תצא) בזה"ל המוסר השייך למתפללין בימים נוראים, ששגור בפייהם לומר שגם הניגון הוא מסיני לכך אין לשנותו וכו', והאמת כך הוא, עכ"ל, ויתר על כן נתפרש לן כי זה הוא הגורם לעלות התפילות

